



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Ars Semper Gaudendi**

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per  
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione  
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

**Sarasa, Alfonsus Antonius de**

**Antverpiae, 1667**

§. VI. Detestationem peccatorum omnium in Amore beneuolo Dei super  
omnia dilecti, virtute contineri. Ad Contritionem excitandam, non requiri vt  
omnia peccata sigillatim attingantur. Item non requiri ...

**urn:nbn:de:hbz:466:1-11367**

## S. VI.

*Detestationem peccatorum omnium, in amore beneuolo Dei super omnia dilecti, virtute contineri. Ad Contritionem excitandam non requiri vt omnia peccata, sigillatim attingantur. Item non requiri moram temporis; momento perfici. Denique Contritionis substantiam in strictâ Dei adhesionem consistere.*

34. **V**T autem quæ ad Contritionis excitandæ exercitium spectant plenius explicemus, dicenda adhuc sunt pauca. Ac imprimis, istud admirari quis possit, quâ ratione, dum de Contritione agimus, quam *detestationem esse peccati commissi cum proposito non peccandi de cætero*, cum Tridentino dicebamus, nunc de Amore Dei super omnia sermonem instituamus, quasi ea sit pœnitentis legitima dispositio; cum tamen in actu amoris Dei, nulla fiat scelerum mentio, nulla eorum sit detestatio, nullusque animi dolor inuoluatur; quæ tamen omnia ad Contritionem videntur requiri. Imò ex aduerso potius, amoris actus, cum sit amicitia, totus in delicias abit, quibus Deum complectitur, liquidissimisque in tam sancto amplexu perfluit voluptatibus.

*Quæritur quid amor Dei cum Contritione habeat communi?*

35. **D**icendum itaque est *primò*, quòd cum tota quæ à pœnitente requiritur actio, sit animi ad Deum conuersio, *Conuertere enim ad me dicit Dominus exercituum & ego conuertar ad te*, prout antè exposuimus; nihil admodum referre vtrum per actum amoris & benevolentia, an verò per detestationem criminum ad Deum redeat, ejusque sanctissimæ voluntati penitus inhæreat. Ubi id etiam diligenter obseruandum est, actum detestationis, vt Contritio perfecta sit, ex amore beneuolo Dei super omnia dilecti, debere ortum ducere, & sine hoc non esse legitimum Contritionis partem: amorem verò Dei super omnia, quantumuis suavis sit & placidus, veram tamen detestationem scelerum secum ferre. Et sic, quamuis qui actum amoris Diuini super omnia excitat, actu explicito & formali, vt aiunt, peccata non detestetur,

*Amor Dei super omnia, detestationem peccati virtute continet.*

*Quid hic  
sit virtute  
continere  
exponitur.*

detestetur; imò eorum nequidem meminerit; tamen implicitè ea maximè odit ac ejurat. Itaque amor Dei pœnitentiam scelerum virtute continet: quod rursus intelligendum sic non est, quasi ex eo detestatio dicta possit elici, sicut arbor virtute semini inesse dicitur, licèt semen reipsâ arborem non complectatur; talis enim virtus necdum esset odium peccati, quod tamen ad reconciliationem cum Deo imprimis est necessarium: sed quod detestatio peccati, Amoris actui sit intrinseca, non quidem formaliter, sed virtute: & hoc demùm aliud non est, quàm quòd eadem efficacia Amoris actui insit, quæ inest detestationi, cum vterque actus æquali vi peccatum destruat, hominemque Deo reconciliet.

*Probat  
hac doctrina.*

Elegantem doctrinæ huius rationem dat Cardinalis Lugo. *Juat eam ejus verbis exprimere.* „ Respondeo, inquit, quemcumque actum dilectionis Dei qui oriatur ex charitate, debere esse affectum amicitiae: atque idè non posse tendere ad solam bonitatem intrinsecam Dei, quin simul tendat ad jungendum amantem cum amato. Quam conjunctionem eo etiã gradu volumus, quo gradu bonitatem illam amamus, cum quâ appetimus conjunctionem. Repugnat ergo quòd aliquis affectu amicitiae amet Deum super omnia propter eius infinitam perfectionem intrinsecam, quin etiam se affectiue jungat cum Deo super omnia, atque adè quin malit Deo conjungi, quàm aliis omnibus bonis. Hinc ergo necessariò sequitur, quod quilibet actus dilectionis Dei super omnia, continet virtualiter detestationem super omnia peccati mortalis, quod nos ab illâ infinitâ bonitate separat, cui affectiue jungimur super omnia . . . . . hoc enim est, amare super omnia illam bonitatem infinitam, conjungi affectiue cum illâ supremo vinculo, & nexu affectiuo: cui nexui opponitur peccatum, quod nostrum affectum separat à Deo, cum velimus (nempè per peccatum) resistere & repugnare voluntati Dei. Hactenus ille Theologus eximius. Ex quibus manifestum est quâ ratione dicatur Amor Dei super omnia detestationem peccatorum omnium circumplecti, etiam si reipsâ formale peccati odium non exerceat.

36.

Lugo de  
Pœnit.  
disp. 5. sec.  
2. n. 25.

*Ad Contritionem non requiritur*

*Secundo, si de formali peccatorum detestatione agimus, istud etiam accuratè cum Suarez dicendum est, ad veram Contritionem*

37.

Suar. to. 4.  
nem

in 3. p. dif.  
4. sect. 6.  
aff. 1.

nem non requiri distinctam reminiscenciam peccatorum omnium  
figillatim, nec quæ Contritionem antecedit, nec quæ eam comi-  
tetur; sed sufficere confusam aliquam & indistinctam scelerum  
repræsentationem, eorumque detestationem vniuersalem & gene-  
ratim, vt justificatio peccatoris, eiusque cum Deo reconciliatio  
consequatur. Fusè hæc magnus ille Theologus persequitur. Rem  
indicasse sufficit, ad maiorem Contritionis exercendæ declara-  
tionem. Atque exinde sequitur antea actæ vitæ examen, singulasq;  
criminum actiones in lege veteri aut naturæ recogitandas non  
fuisse, nisi *Primò*, ratione restitutionis faciendæ, in genere iustitiæ  
peccatum si quid sit. *Secundò*, si aliqua occasio peccati tollenda:  
*vel in vniuersum*, inquit Suarez, *si aliquod necessarium remedium*  
*adhibendum ad precauenda similia peccata. Ad hæc autem tenetur*  
*homo ex vi Contritionis: & non potest illa præstare sine specificâ con-*  
*sideratione peccatorum.*

distincta  
peccatorum  
recordatio,  
sufficit con-  
fusa.

Ibid. Aff.  
1.

38.

In lege autem Gratiæ, propter Confessionem à Christo præce-  
ptam, non specifica tantum, sed & numerica peccatorum habenda  
est recordatio: non verò vt Contritio de singulis eliciatur, ad  
quam sufficit detestari vniuersa. Quod vt rectè exponat Suarez,  
hæc subjungit digna quæ sigillatim attendantur. *Hinc verò fit,*  
*inquit, vt etiam in hoc statu (gratiæ) si contingat aliquem excusari*  
*ab illâ obligatione in ordine ad Confessionem, nimirum quia confiteri*  
*non potest ob inopiam Confessoris; tunc simpliciter excusetur à tali*  
*recogitatione faciendâ, etiamsi oppositum aliqui senserint sine causâ;*  
*cùm illa recogitatio non per se præcipiatur, sed propter actum exter-*  
*num qui tunc exerceri non potest. Sicut qui non potest audire Missam,*  
*nec recitare Officium, quando aliàs tenetur si posset, non tenetur ha-*  
*bere illam attentionem ad Deum, quam habere deberet, si Missam*  
*audire, aut Horas recitare posset. Hæc viri grauissimi sententia:*  
quam, quia euentus infiniti sunt, tum mari tum terrâ iter agen-  
tibus, quibus Confessarii copia, etiam morientibus, eripitur, hîc  
libuit adscribere, vt cunctis liqueat quid eo casu sibi faciendum  
sit, & quod studium eluendis peccatis, gratiæque cum Deo  
ineundæ debeat eo temporis & mortis periculo adhibere. Stu-  
dium autem, vt jam patet, non in recogitandis sceleribus (ni-  
si quæ restitutionem, si hæc fieri possit, inuoluunt) sed in ex-  
citandâ sincerâ peccatorum detestatione, aut Amore Dei super  
omnia

Distincta  
peccatorum  
recordatio  
requiritur  
tantum in  
ordine ad  
Confessionem;

Hinc qui  
confiteri nō  
potest; non  
tenetur sin-  
gula pecca-  
ta cogitare.

sed conte-  
ratur de  
omnibus.

Exemplo S.  
Magdale-  
na.

omnia eliciendo, studiosè & solidè est adhibendum. Neque verò credibile est, eam quæ famoso nomine dicebatur in ciuitate peccatrix, ad pedes Christi cum accederet, singula sibi peccata objecisse ob oculos; detestata est omnia, & non singula, & tamen ei condonata sunt singula: non multum recogitauit scelera, omnium tamen ei facta est gratia, quia dilexit multum. Luc. 7. v. 47.

Facilitas  
Dei in con-  
donando  
expenditur.

Admirabilem enim uerò facilitatem irati Numinis! O verè placabilem, & exorabilem Deum! Deum inquam: in quo enim inuenientur hæc duo adeò disparata, summa scilicet offensa, summa, inquam, & quæ major dari non potest peccatoris auersatio, & summa nihilominus ad gratiam reo præstandam benignitas? Quis ista credat Deo competere, nisi ipsimet id asserenti Deo, & quidem iurato? En rursus pro se apud Hieremiam agentem. *Vulgò dicitur, si dimiserit vir uxorem suam, & recedens ab eo duxerit virum alterum, numquid reuertetur ad eum ultra? Numquid non polluta & contaminata erit mulier illa? Tu autem fornicata es cum amatoribus multis; tamen reuertere ad me dicit Dominus, & ego suscipiam te.* Hier. 3. v. 1. Comparatione Deus utitur summè pudendâ; offensamque arripit, cui condonandæ plerumque solent homines sese præbere inexorabiles, ut facilitatem suam in dissimulandis injuriis, etiam maximè pudendis, humano rigori comparatam, impensius commendet. Reuertere, inquit, tantummodò ad me, amando me quem offendisti, aut detestando quæ per summam impudentiam commisisti, & ego suscipiam te. O Deum amoris fontem, ô vnicum misericordiarum Patrem? tantillæ rei, tantum iniuriarum cumulum remittere, solius est eius qui *Diuus est in misericordiâ.*

Contritio  
momento  
temporis  
perficitur.

Quid, quòd non longo temporis spatio producenda est Contritio, ut gratiam sibi dari mereatur, sed quòd vnico temporis momento potest perfici? Atque hoc *tertium est*, quod erat indicandum, ut maioribus animis nos ad tam nobilem actum accingamus? Quod si per annos integros, imò & menses tantum, aut dies, aut etiam horas protrahenda foret Contritio, eique excitandæ intendenda neruis omnibus mentis acies; esset fortasse quod imbecillitatem animi, tam protenso actui 40.

exercendo prætenderet humana peruersitas. Nunc autem quid excusationis afferet? vnico actu, vnico temporis articulo tanta res peragitur. Peccatorem vt pœnituit; vt iram omnem posuit Deus. Neque multis verborum ambagibus opus est, vt animi affectum exprimas: non indiget verbis vt mentem intelligat, qui mentis inspector est. Duo verba protulit Dauid, *Peccavi Domine*, & Dauidis est misertus Deus. Minus dixit Magdalena, ne vnicum quidem verbum effata; amauit animo, atque illicò est dilecta. Nam vt docet Cælestinus Papa: *vera conuersio mente potius quàm tempore metienda est, dicente Prophetâ, si conuersus fueris, saluus eris.* Sanè non metitur tempora, qui amorem petit. Et si vt egregiè Augustinus: *Amor meus pondus meum*, profectò ab Amore Contritioni pondus datur, non à tempore; atque adeò ab Amoris vi, non à tractu temporis pœnitentia ponderanda est & expendenda.

*Neque verbis ullis opus est vt eam exprimas.*

Cælestin.  
epist. ad  
Episcop.  
Gallie c. 2.

41. Hinc demùm patet liquidius, id quod initio dixi, Contritionem non in corporis affectione, quæ sine dubio vt perficiatur, moram temporis exigit, sed in ipsâ animâ esse constitutam. Si tamen lachrymæ, suspiria, cordis viscerumque contractio, corporis denique cruciatus Contritionem comitentur, dum non exorbitant, rejiciendæ non sunt. Etenim cum caro & sanguis ad offendendum Numen fuerint & instrumenta, & verò etiam irritamenta per quæ à Deo auersus est animus; non est abs re, vt nunc demùm etiam peruicaciæ suæ sentiant supplicia: sic ergo dum animus Deo coniungitur, plorent sanè interrim oculi, gemat cor, & corpus totum ad conspectum irati Numinis expauescat. Optanda est, inquam, illa corporis, malo suo indolentis, constitutio. Sed si forassis absit, nihil quidquam Contritioni veræ putes detractum. Hi enim motus, ab ipsâ sanguinis temperie, vt plurimum, dependent. Fœminis vti sanguis est lenior mollioraque sunt viscera, ita illæ in has affectiones erumpunt facilius; difficilius omnino viri, quibus durior est rota corporis compactio. An autem credibile est, fœminas à Deo creatas, sic vt præ viris facilius in veram Contritionem possint prorumpere? an illis præ his, expeditio-rem voluit reconciliationis viam? Nemo sanè id dixerit: non igitur in illis motibus, Contritionis summa est aut substan-

*Dolor corporis, lachryma & suspiria, bene ad detestanda peccata adhibentur.*

*Non esse tamen ad Contritionem necessaria plenius probatur.*

tia, quamuis illius esse possint & sint sæpè indicia non pœnitenda. Denique hoc argumento res hæc tota conficitur & inuincitur; quòd si Dæmones scelerum suorum subire posset pœnitentia, sanè sine vllis eiusmodi suspiriis, lamentationibus, aut lachrymis dolerent: corporis enim sunt experes, atque hæc sine corpore non fiunt. Perfectam nihilominus Contritionem animi afferrent, & in pristinam cum Deo redirent amicitiam.

*Contritio perfecta in voluntatis cum Diuina adhaesione perfecta consistit.*

*Hac procuranda eundem acribus sæpè repetitis.*

Maneat igitur istud ratum, veram perfectamque peccatoris ad Deum conuersionem, siue ea per actum Amoris Dei super omnia dilecti, siue per expressum & formalem detestationis scelerum actum fiat, in seriâ & sincerâ voluntatis adhaesione consistere, quâ sic Conditorum suum creatura complectatur, vt si per imbecillitatem humanam daretur hunc actum æternitate totâ prosequi, etiam æternitate totâ daretur, nullis creati boni illecebris, à tam sancto amoris nexu dimoueri. Hic itaque obfirmandus est animus; huic complexui solidando, adhibendum est omne studium; sæpius etiam per diem, & identidem, præsertim dum peccandi sese offert materia, firmanda mens est, ne vacillet; illudque Dauidicum ore & mente repetendum: *Juravi & statui custodire iudicia iustitiæ tuæ.* Denique diuino fauori, qui beneuolentibus semper præsto est, confusus animus, Dei inhærens sanctis complexibus, istud cum Diuino Paulo sine vlla hæsitacione pronuntiet: *Quis ergo nos separabit à Charitate Christi? tribulatio, an angustia, an fames, an nuditas, an periculum, an persecutio, an gladius, sicut scriptum est propter te mortificamur totâ die, estimati sumus sicut oves occisionis.* Dignam profectò tanto viro amoris sui exaggerationem. *Sed in his omnibus, inquit, superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro.* Hoc enim uerò amare est, ne morte quidem ab amati complexu posse auelli: hoc est quod Paulum sanctum facit. Etenim non

42.

Psal. 118.  
v. 106.Ad Rom.  
8. v. 35. &  
seqq.

mira-

miracula, non Prophetiæ, non extases, eum Deo reddunt amabilem: vnicum istud *Certus sum*, omnia Pauli miracula exsuperat; vnica hæc animi obfirmatio è Saulo Paulum facit, & quidem dignum Deo. Hanc igitur mentem indue peccator; vultum assume, sed pœnitentis & amantis. Hæc fiducia adæamus thronum gratiæ, *ploremus coram Domino quæ fecit nos*, quem per summam impudentiam offendimus; & *inueniemus gratiam in auxilio opportuno.*



Cccz

TRACTA-